

مىرخىچىك

د. عارف حىتۆ

نەخۇشەيەكا قايرۇسى يا قەگرە و گەلەك يا بەربەلاقە. ۹۰% ژ زارۇكىن دىن ژىي دەھسالىي دا تووشى قى نەساخىي دىن، زارۇكىن د ژىي ۵ - ۹ سالىي دا ژ ھەميا پىر تووش دىن. ئەق نەخۇشى يە ل زۇستانى و ھەتا دوماهيا بوھارى، ئانكو د ناقبەرا كانوونا دووى و گولانى دا بەلاقە دبىت. نىشانىن وئ گەلەك دئاشكرانە، ب تايەكا سقك و گىزبوونى و نەخوارنى دەست پى دكەت و پرسك ل سەر لەشى زارۇكى ديار دىن. ل دەسپىكى پرسك د بچوويك و سۆرن، پاشى مەزنىر لى دەين و ب ئاق دكەقن. بەرۇقاژى سۆركا، ئەق پرسكە ل سەر زك و نافتەنگا زارۇكى دەردكەقن و پاشى ل سەر سىنگ و رووى زارۇكى ژى بەلاقەدىن، د ماودىي ۲ - ۴ رۇژان دا ئەق پرسكىن ب ئاق دەست و پىيا ژى قەدگرن، لى گەلەك ب كىمى دگەھنە پانكا دەستى يان بنى پيا.

ئەق پرسكە دخورىيىن و دەمى زارۇك لەشى خۇ دخورىنىت، پرسك دىقەن و ئەو ئاق مىنا چىكىن رۇندكان ب سەر لەشى دا دەينە خوار، جەي خورىانى ژى سۆر دبىت. چارەسەريا قى نەخۇشىي، چارەسەريا نىشانانە، ژ بو خورىانى قەرە دەرمانەكى ئارامكەر و دژى خورىانى بدەنە نەخۇشى، نىنوكىن زارۇكى بقوسىنن دا كو خوە برىندار نەكەت. قەرە ھەر رۇژ چلكىن زارۇكى بەينە گوھارتن و ئەگەر جەي پرسكان كول بوو بىت، قەرە دەرمانىن زىندەدژ بدەنى. ئەگەر تالى بىت دەرمانى تايى بدەنى، لى باشترە جوړى ئەسپرىن بكارنەئىنن چونكو د قى حالەتى دا دوور نىنە زىانى بگەھىنتە نەخۇشى و نەخۇشەيەكا دى پەيدا بكەت.

ئەگەر نەخۇشىي دۆمكر دى ھندەك سەرباركىن وەك كولبوونا جەي پرسكان و كولبوونا پەردەيا دەماغى و ھندەك نەخۇشىي دى ژى ل زارۇكى پەيدابن. چ مەترسى د نەساخىي دا نىنە، د پرانىا جاران دا نەخۇشى ساخ دبىتەقە، لى مەترسى د سەرباركان دا ھەيە. ئەقچا پويىتەپىكرن و چارە سەركرنا بلەز و سەخبىريا پاقتىي رىكى ل دەركەقتنا سەرباركان دگرن.